
De tijd van het gemis

TEKST: LIESBETH MEIJER

Daar zaten ze samen, met de oranje doos voor zich op tafel, op de veranda. Ze voelde de slanke, rimpelige handen van haar Omi in de hare. Het leek wel of Omi, na al die jaren, deze tocht ook moest maken, maar niet alleen. 'De trek naar Zuid-Afrika, naar Mtunzini en Itthala, is mijn voeding, mijn bron van zijn. Al die keren dat ik hier vroeger kwam – en nu ik er af en toe langer ben – mijn levensader. Tegelijkertijd, lieve, lieve Sofie, ontvouwt zich hier mijn

grootste verdriet en is er de stem van het gemis. Dat ik zover kan zijn, dat niemand me nu nog halen kan, dat ik hier diepgeworteld ben.' Het was nog wat onwennig, zo met die doos, met alles op tafel. Sofie wist wel iets over de geschiedenis van haar grootmoeder. Sofies moeder was een meisje van zeven geweest toen Sjoerd hun leven in stapte; en daarmee kwamen de tranen en dikke ogen die werden afgewisseld met levensenergie en vreugde.

Omi en Sofie hadden afgesproken dat ze het er vijf dagen over zouden hebben. Vanwege het getal vijf. Vijf jaar en vijf maanden had het geduurd. Ze waren beiden op 5 april jarig. Vandaar, één keer vijf dagen. Daarna zou de oranje doos weer dicht gaan, de kelder in. Dat was de deal. Met het maken van de afspraak een half jaar eerder leek er al een heiligheid te zijn ontstaan. Een klaar-voor-de-start-moment was daar. In de uitpuilende doos: papieren, geschonken boeken van hem en haar dagboeken. Een schelp. Een houten olifantje. Niet die materie maar wat ze lichaamde was wezenlijk. Zo voelbaar. Omi keek naar een opgerold bundeltje papier met een lint eromheen. 'Best gek Snufs', zoals ze haar kleindochter het liefste noemde, 'dat ik dit zo intieme met je ga delen. Tegelijkertijd is het zo vertrouwd het juist jou te vertellen. Te vertellen over het mooiste en het lelijkste van liefde. Over de bewaarde zwaarte bij mij, in Afrika, in een oranje doos. Daar, in Broek in Waterland, is het een onaanraakbare periode die is uitgesloten. Vanaf het moment dat Sjoerd in mijn leven kwam, leerde ik de grenzeloosheid kennen van het wachten. Werd ik 's ochtends wakker en het eerste wat in me opkwam was Sjoerd. Hij bleef de hele dag bij me. 'Hoe vaak denk je aan mij?' vroeg ik bij de eerste gelegenheid die kwam, om mijn bevestiging te halen. Steevast zei hij: 'Een keer per dag', hetgeen zoveel betekende als 'ik sta met je op en vervolgens ga je niet meer weg'. De liefde is zo groot geweest. Bijna groter dan onszelf. Het verlangen om langer dan even bij hem te zijn, langer dan de gegeven tijd, is al die tijd gebleven', fluisterde ze.

Omi keek wat schichtig naar alles wat voor haar lag. Het was ineens zo veel. Haar brieven die ze gebracht had. Haar gedichten die ze voor hem optekende. Altijd kwamen er woorden, zinnen, als het weer een keer voorbij moest zijn omdat het er niet mocht zijn. "Wat schrijf je toch mooi, dat wel", was meestal zijn reactie. Wat voelde ik me goed, die zin uit de mond van een gevierd journalist. Ik voelde dat hij trots op me was. Soms nog een zin, een bevestiging en een "Tja kleine, xx" als afsluiting. Ik wist dat het kapot maken van wat hem lief was weer eens was begonnen. De thee die werd ingeschonken door haar nog sterke handen was het enige geluid dat ze hoorden. Omi maakte de strik los. De rol viel niet uiteen omdat deze zo lang opgerold was geweest. Ze pakte het eerste vel, keek, slikte en stond op. Ze liep naar het hek van de veranda, met een blik op de overdadige prachtige paarse bloemen van de Jacaranda Tree. Een boom waar ze verliefd op was sinds de eerste keer in Zuid-Afrika, toen amper dertig. En zoals Omi altijd zuchtte, zuchtte ze. Een diepe ademhaling in, even niets, en dan heel rustig uit, door haar lippen fffffff. Alsof ze met het fffffff de restjes pijn uit haar lijf blies en 'hou vol' tegen zichzelf zei. 'De tijd van het gemis Snufs', sprak Omi zacht. 'Ik zal je dit gedicht voorlezen. De rest lees je zelf maar. Maak je eigen beeld en vraag me naar mijn reis. Ik zal je vertellen over destructie, oprechte liefde, over gedeelde humor en sans gene.' Daar ging haar stem de lucht in.

OMARMEN

IK DACHT OOI DAT WIJ.
IK DACHT DAT WIJ OOI.
OOI DACHT IK DAT. WIJ.
NU WEET IK HET.
NOOI.

Naast elkaar stonden de vrouwen, de één 21 en de ander bijna 80. 'Leeft hij nog?' 'Ja,' sprak ze zacht, 'hij is bijna 91.' En weer moest ze erlangs, dat zag Sofie zo duidelijk. 'Dit was het laatste gedicht dat ik maakte toen onze relatie nog niet echt ten einde was, toen ik me realiseerde dat ik kon wachten tot ik een ons woog. En hoewel we ook hierna nog geen afscheid konden nemen, ik nog een keer in alle heftigheid door de drek moest, is het gevoel vanaf het moment van schrijven van dit gedicht gaan slijten. Werd het stiller in mij. Zo stil dat je er af en toe gek van kon worden, tegelijkertijd werd ik er langzaam door gevuld.' Sofie kon het nog niet zo duiden. Ze hield intens van haar oma en was haar dankbaar dat ze onderwerp wilde zijn van haar scriptie. Ondanks het broze, wat licht verontwaardigde nu, aan het begin van hun samenzijn, kende ze haar oma zo goed en wist ze dat er genoeg luchtigheid zou komen. Al was het maar omdat ze na die vijf dagen nog één keer samen de natuur in zouden trekken. Daar waar deze afspraak tot stand was gekomen, toen ze samen, Omi en neefjes en nichtjes, de wildernis in waren getrokken. Naar de plek waar Omi ieder jaar een aantal dagen verbleef en die zij met al haar kleinkinderen had willen delen. Over vijf dagen nog een terugkeer naar Itthala. De laatste keer, met Sofie. Ze werd er eenvoudigweg te oud voor. Samen met haar kleindochter zou ze ook dat avontuur afsluiten. Maar nu eerst dit, in haar huis in Mtunzini: de brieven aan Sjoerd. De tien dagen die ze samen zouden gaan doorbrengen waren begonnen. 🐼

Liesbeth Meijer werkt als zelfstandig organisatieadviseur, coach en interimmanager. Ze heeft haar eigen bedrijf 'LUCHT! Versterkt persoonlijk leiderschap'. Momenteel volgt ze de opleiding Het Helende Verhaal. Deze brief is een eerste hoofdstuk van het boek 'Brieven aan Sjoerd' dat ze momenteel aan het schrijven is.